

วัดมะขาม กับ วิถีชีวิตประเพณีชาวมอญลุ่มน้ำแม่กลอง

ดร.ทศพร ทองเที่ยง

สุภาวดี สังข์วรรณ

ชาวไทยเชื้อสายมอญ จำนวนมากได้ตั้งถิ่นฐานอาศัย อยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองในเขตอำเภอโพธารามและ อำเภอบ้านโป่ง จ.ราชบุรี โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางของศรัทธา และวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา จากข้อมูลที่กรมการศาสนา รวบรวมทะเบียนวัด แสดงให้เห็นว่า วัดม่วง และวัดนครชุมน์ สร้างในสมัยอยุธยา วัดตาล วัดมะขามและวัดคงคาราม สร้าง ในสมัยกรุงธนบุรี สะท้อนถึงการเข้ามาตั้งถิ่นฐานและการ ขยายตัวของชุมชนชาวมอญต่างยุคต่างวาระ

วัดมะขาม เป็นวัดมอญเก่าแก่ สร้างตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2311 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. 2501 ตั้งอยู่ในอำเภอบ้านโป่ง ราชบุรี พื้นที่ตั้งวัดในสมัยนั้นเป็นป่ากร้างมี ต้นมะขามเปรี้ยวขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า วัดป่ามะขาม และเรียกสั้นๆว่าวัดมะขาม ปัจจุบัน ภายในวัดมีความร่มรื่น และที่สำคัญ มีเจดีย์มอญที่ตั้งโดดเด่นอยู่ด้านหน้าวัด เป็นเจดีย์มอญที่สวยงาม และเจดีย์มุม ประดับทั้งสี่มุม ล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว มุมของกำแพงแก้วเป็นเจดีย์ประกอบทั้งสี่มุม อายุของเจดีย์แม้ไม่ทราบ ชัด เพราะไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อใด แต่สันนิษฐานว่ามีความเก่าแก่ราว 200 ปี ซึ่งผ่านการบูรณะหลาย ครั้งควรค่าแก่การอนุรักษ์

การรักษาวิถีชีวิตประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ ท่ามกลางความหลากหลายของชาติพันธุ์และการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สะท้อนถึงความเข้มแข็ง ศรัทธาและความเชื่อของชุมชน จนถึงการพยายามที่แสดงอัตลักษณ์นี้ให้เห็นถึงการมีอยู่ของตัวตนในสังคมที่กว้างขึ้นสู่การจัดมหกรรมอาหาร ศิลปะวัฒนธรรมมอญ ในชื่อที่เรียกว่างานเจี๊ยะ โมง โรง โมน เดิง ราชบุรี หรืองาน"กิน อยู่ ดู มอญ" เมืองราชบุรี ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 27-28 มกราคม 2567 ณ วัดมะขาม ต.คู้งพะยอม อ.บ้านโป่ง เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของอาหาร ประเพณี วิถีชีวิต การละเล่นซึ่งเป็นของชาติพันธุ์มอญในจังหวัดราชบุรี ภายในงานจะมีกลุ่มชาวมอญทั่วประเทศร่วมขบวนแห่วัฒนธรรม ได้แก่ ขบวนมอญต้นกรุงศรีอยุธยาอัญเชิญเครื่องสักการะ ขบวนชาวมอญแห่ผ้าห่มพระธาตุ ขบวนวิถีมอญ สีต่าบล ขบวนนางรำกลองยาว และขบวนวัวเทียมเกวียน พิธีสักการะห่มผ้า

พระเจดีย์วัดมะขาม กิจกรรมต่างๆ ภายในงานตลาดวัฒนธรรมมอญ อาทิ การจำหน่ายอาหารมอญ พืชผักผลไม้ท้องถิ่น รวมทั้งการสาธิตภูมิปัญญา งานบายศรี งานปั้นดิน งานตัดพวงมะโหด งานปักผ้าสไบ การละเล่นสะบ้า และการสาธิตอาหารมอญ การสาธิตเครื่องเคียงในสำหรับข้าวแช่ชาวมอญ การแสดงสำหรับข้าวแช่ตำรับชาววัง และตำหรับชาวมอญ การสาธิตอาหารมอญ มีข้าวมันส้มตำ ตำคะเปียง

ทอดมันหัวปลี ขนมคันหลาว ขนมถ้วยฟูละมุด และ การละเล่นว่าวไทย

